

tie wel zo gunstig voor de vogelstand? We moeten hierbij niet alleen letten op zeldzaamheid, maar ook op authenticiteit van vogelsoorten. We mogen nu voorlopig concluderen dat extensieve infiltratiegebieden t.a.v. het bestand aan broedende moeras- én watervogels tesamen zeker géén gunstiger beeld laten zien dan natuurlijk vochtige duingebieden.

Intensieve infiltratiegebieden blijken voor deze soorten van beduidend lagere betekenis te zijn.

DANKWOORD

We willen al degenen die ons informatie ter beschikking hebben gesteld uit de verschillende vogelonderzoeken bijzonder hartelijk danken. We hopen dat we de bovengestelde vragen in samenwerking met hen verder zullen kunnen uitwerken. Ook horen we graag commentaar op de eerste resultaten en konklusies van het

onderzoek, zoals ze hierboven zijn weergegeven.

LITERATUUR

- BAKKER, T.W.M., J.A. KLIJN en F. J. van ZADELHOFF (1979): Duinen en duinvalleien. Pudoc, Wageningen.
- BAL, A.P. en A.H. SALMAN (1979): Drains in Berkheide? (2). DUIN 2 (2): 14
- CROÏN MICHELSEN, N. (1975): Vogels en duininfiltratie. In: Eerste studiedag van de Werkgroep Waterwinning, Leiden
- DONGEN, H. van (1974): Het duin, een rijke vogeltuinen. In: N. CroÏn Michielssen (red.), Meijndel, duin-water-leven. 's-Gravenhage, 128-141
- DONGEN, H. van en J.H. ROS (1974): Vogelpopulatie onderzoek. Rapport 1973. Meijndel Med. 3 (3): 44-55
- REGENSBURG, B.A. en E.A.J. WANDERS (1978): Vogelpopulatie onderzoek. Rapport 1975.

Meijndel Med. 6 (1): 1-43

- TEIXEIRA, R.M. (1979). Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland.
- VERTEGAAL, C.T.M. en A.H. SALMAN, m.m.v. J.M. v.d. LANGKRUIS en J. RUNHAAR (1979): Drains in Berkheide? DUIN 2 (1): 3-8
- VOGELPOPULATIEONDERZOEK OCKENRODE (1972): Rapport 1972 vogelpopulatie onderzoek in Ockenrode en de westlandse duinen. 's-Gravenhage
- VOGELWERKGROEP HAARLEM (in voorber.): Avifauna van het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden. Haarlem
- WERKGROEP BERKHEIDE (1975): Biologische inventarisatie Berkheide. Rapport no. 1
- WERKGROEP BERKHEIDE (1976): Berkheide, evaluatie van het duingebied tussen Katwijk en Wassenaar over 1976. Voorlopig verslag. Rapport no. 2. ■

PUBLIKATIES

duinen en duinvalleien

TH

BAKKER, T.W.M., J.A. KLIJN en F.J. van ZADELHOFF (1979). Duinen en duinvalleien. Een landschapsecologische studie van het Nederlandse duingebied. Uitg. Pudoc, Wageningen. 213 pp + 6 losse kaartbijlagen (prijs f 35,-).

Deze publicatie is het samenvattend eindrapport van het onderzoeksproject "Nederlandse Duinvalleien", uitgevoerd in het kader van de Subcommissie Landschapsecologie van de Commissie TNO voor het onderzoek ten dienste van het milieubeheer. Het accent valt bij dit rapport op integratie van gegevens en het geven van een overzicht ten behoeve van beleid en beheer. Voor regionale beschrijvingen wordt verwezen naar het veel uitgebreidere basisrapport met alle gegevens en kaarten op grotere schaal (1:25.000).

Veel aandacht wordt besteed aan een analyse van het landschap en het functioneren ervan. De volgende thema's worden behandeld (in volgorde van afnemende dominantie): klimaat, kustprocessen, gesteente, reliëf, grondwater, bodem en vegetatie. Aan de fauna wordt vrijwel geen aandacht besteed, iets

wat de auteurs een ernstig hiaat noemen. Per thema wordt een karakterisering van de actuele situatie gegeven en komen (mogelijke) oorzaken aan de orde van veranderingen in verleden, heden en toekomst. De behandeling van de oorzaken is niet beperkt tot enkele van de belangrijkste. Voor voorbeelden zij verwezen naar KLIJN (1979). De karakterisering van de huidige situatie is ook weergegeven d.m.v. 4 zeer verhelderende kaarten, die elk het gehele Nederlandse duingebied beslaan (schaal 1:100.000). Dit zijn een geologische, een hydrologische en een vegetatiekundige facetkaart, alsmede een landschapsecologische kaart. Ook de veranderingen sinds 1850 zijn geïnventariseerd en weergegeven in een veranderingenkaart. Voor een detailstudie naar de effecten van verdroging en het weinig rooskleurige overzicht van de veranderingen kan wederom naar

het artikel van KLIJN verwezen worden.

Aparte aandacht wordt besteed aan mogelijkheden voor behoud, herstel en nieuwvorming van vochtige duinvalleien. Hiertoe worden genoemd: activiteiten, die uit het duingebied zouden moeten verdwijnen of worden verminderd, veel mogelijkheden om de negatieve effecten van activiteiten beperkt te houden en beheersmaatregelen om de kwaliteit te verbeteren. Aparte aandacht valt ook de waterwinning ten deel, als zijnde een van de belangrijkste en gemakkelijkst te beïnvloeden randvoorwaarden. Zo wordt de uitbreiding van winning en infiltratie in de duinen zoals neergelegd in het Tienjarenplan van het VEWIN vanuit natuurbeschermingsoogpunt onaanvaardbaar geacht.

Geen populair-wetenschappelijk verhaal dus, wel van harte aanbevolen voor hen die zich met beleid, beheer of onderzoek bezighouden.

Literatuur

- KLIJN, J.A. (1979): Het TNO-duinvalleien-onderzoek. DUIN 2 (3), pp 17-20 ■